

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента,

Міхеевої Оксани Юріївни

на дисертацію **Сі Цзечень**

на тему «Формування соціальної відповідальності студентів
засобами проєктних технологій»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю: 011 Освітні, педагогічні науки

Трансформація сучасного громадянського суспільства потребує переосмислення традиційних поглядів на проблему соціальної відповідальності молодих людей, зокрема у закладах вищої освіти, оскільки від рівня соціальної відповідальності студентської молоді залежить прогрес не лише сучасної освіти, а й суспільства загалом. Сучасні виклики та суспільні перетворення, що відбуваються в Україні потребують змін та перетворень економічних, політичних та соціальних умов, що зумовлюють ріст соціальної відповідальності, а особливо у студентської молоді.

У зв'язку з військовими діями в Україні перед молоддю постає завдання – переглянути такі життєві цінності, як державна незалежність, демократичний та регіональний розвиток України, національно-культурне відродження, свобода слова, демократичний контроль за прийняттям державних рішень, участь їх в економічному розвитку країни. А це, в свою чергу, потребує від студентства відповідальності, у тому числі соціальної, оскільки саме ціннісні орієнтири молодого покоління визначають його соціальне становлення та розвиток, формують майбутнє української держави. Стабільність в державі та перспективи її подальшого розвитку залежать від професійних навичок, громадянської позиції та, безумовно від соціальної відповідальності молодого покоління.

Виходячи з вищезазначеного, можна відзначити актуальність дисертаційного дослідження на тему: «Формування соціальної відповідальності студентів засобами проєктних технологій».

Зміст дисертаційного дослідження відповідає змісту обраної спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Автор цілком логічно наголошує на необхідності соціальної відповідальності студентів університету, характеризує алгоритм даного процесу та його особливості.

У результаті здійсненого теоретико-методичного аналізу визначено зміст соціальної відповідальності та особливості її формування у студентів закладів вищої освіти.

Визначення дисертантом наукової новизни є достатньо коректним і переконливо доведено як у теоретичному, так і в практичному плані, оскільки в дисертації теоретично обґрунтовано та розкрито поняття соціальної відповідальності; визначено особливості формування соціальної відповідальності студентів в умовах закладу вищої освіти; охарактеризовано критерії і показники сформованості соціальної відповідальності студентів;

обґрунтовано педагогічну модель та педагогічні умови формування соціальної відповідальності студентів засобами проєктних технологій; уточнено трактування понять «формування соціальної відповідальності», «проєктні технології»; охарактеризовано зміст, форми та методи соціально-виховної роботи закладу вищої освіти за напрямом формування соціальної відповідальності студентів.

На підставі ґрунтовного аналізу наукових досліджень дисертантом розроблено та упроваджено в практику освітньої діяльності закладів вищої освіти програми соціально-виховної роботи зі студентами СВОД (соціальна відповідальність – особистісна діяльність); навчально-методичних комплексів до вибіркових дисциплін «Основи соціального проєктування» та «Соціальна відповідальність бізнесу»; розроблені методичні рекомендації для викладачів та організаторів соціально-виховної роботи у закладах вищої освіти, педагогів, кураторів (наставників) академічних груп, керівників практик тощо.

Серед наукових надбань дисертаційного дослідження є обґрунтування педагогічної моделі формування соціальної відповідальності студентів засобами проєктних технологій, що містить наступні структурні складові: мету, завдання, принципи, педагогічні умови, критеріальні засади (критерії, показники і рівні сформованості), технологічне забезпечення проєктної діяльності, результат.

Проведене дослідження дало можливість дисертанту визначити й апробувати форми та методи роботи такі як: мозкової атаки, генерації, змагання, ігри, освітні компоненти «Основи соціального проєктування» та «Соціальне партнерство», студентські соціальні проєкти, а саме: молодіжного хабу «Молоді для молодих»; проєкту «Подаруй надію людям», проєкту «Якщо не ти, то хто?»; благодійного проєкту для студентської молоді «Життя без насильства»; саміту «Всі - це КОЖЕН!» для студентів з особливими освітніми потребами; ретриту «ВІЛ позитивний статус – це не клеймо!»; профорієнтаційного саміту неформальної освіти для дітей-сиріт «Тисячі сердець – тисячі професій» та проєкту УкрМузКіноФест.

Дисертаційна робота Сі Цзечень відзначається структурованістю, збалансованістю теоретичного та емпіричного матеріалу, характеризується достатнім ступенем обґрунтованості наукових положень.

Отримані успішні результати підтверджують дієвість та ефективність форм, змісту, методів та педагогічних умов формування соціальної відповідальності студентів засобами проєктних технологій.

Аналіз роботи Сі Цзечень як цілісного теоретико-експериментального дослідження дає нам підстави зробити деякі зауваження, що мають характер рекомендацій:

1. Уточнити визначення «формування соціальної відповідальності студентів». У визначенні подано, що це освітній процес, на нашу думку це дещо ширше, що виходить за межі освітнього процесу.

2. У параграфі 1.2. описати напрями формування соціальної відповідальності відповідно до назви параграфу.

3. Більш детально описати поняття проєктні технології, їх види.

4. Описані функції та структуру соціальної відповідальності у параграфі 1.3. перенести у параграф 1.2.

5. У другому розділі описати, що із запропонованої моделі було практично впроваджено, а що тільки теоретично обґрунтовано.

Вказані недоліки не знижують наукової цінності, практичної значущості виконаної роботи.

Таким чином, загальний аналіз свідчить, що дисертація «Формування соціальної відповідальності студентів засобами проєктних технологій» є самостійним, завершеним дослідженням, а її автор - Сі Цзечень заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю: 011 Освітні, педагогічні науки.

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної освіти
та соціальної роботи Українського
Державного університету
імені Михайла Драгоманова

